

ЦЕНТЪР ЗА
ПРИБЪЩАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ

Всяко дете **има право**
да бъде прието и ценено.

Всяко дете **трябва**
да бъде прието и ценено.

Всяко дете **може**
да бъде прието и ценено.

Сега.

Ние работим за това.

КОИ СМЕ НИЕ?

Център за приобщаващо образование (ЦПО) е неправителствена организация, чиято основна цел е да помогне на колкото може повече деца да учат и играят заедно със своите връстници. Вярваме, че всяко дете трябва да получи шанса да бъде прието, ценено и да има възможност да развие своите способности. Даваме отговор как приобщаващото образование да се случва все по-осъзнато и пълноценно в българското училище. Работим за социално приобщаване и качествено образование за всички деца, както и за закрилата на тези, които се нуждаят. Екипът на *Центъра* работи активно с родители, учители, директори, специалисти, общински и държавни власти, бизнес организации, колеги от страната и чужбина – и се радваме заедно на промяната, която се случва постепенно.

НАШАТА МИСИЯ

- Социално приобщаване и качествено образование за всички деца.

НАШИТЕ ЦЕЛИ

- Истинско приобщаващо образование за деца и младежи в държавни и частни образователни институции.
- Повишаване информираността и разбирането на обществото и учителите за това какво е приобщаващо образование и как се случва то.

Затворихме гъсто изписаната книга на 2015 и белите страници на още една година се ширнаха пред нас. Беше страховотна и страховита година. И много успешна, и много страшна.

В приобщаващото образование има времена, когато образованието е важната дума в словосъчетанието, но има времена, когато приобщаване е ключовата дума. Изминалата година ни показва, че липсата на приобщаване има много грозна и зла страна. Изплашихме се, ядосахме

се, тъгувахме. Дано сме могли и да се променим и да сме научили нещо. Най-малкото, че да отделяш или осмиваш група деца или едно дете, оцетява всички.

Живеейки, растем. Растейки се променяме и променяйки се, учим. Учейки се сме изложени на всичко. Само така учим, само така растем – и всеки един, поотделно, и всички ние, като човечество. Затова е толкова важно всички деца да учат заедно и да учат едно от друго, и да – да са изложени на различни неща, заедно. Продължаваме да искаме и да работим за това всички деца да са заедно в клас, дори когато за някого това е трудно.

През изминалата година много често чувах от най-различни хора, в най-различни краища, че е дошло време добрите хора да се събират. Какво значи това, всъщност? Какво значи да си добър човек, универсално ли е? Учили ли се в училище? Защо е важно? По какво познаваме добрия човек? Има ли лоши хора? Откъде се взимат? Какво мислите вие? Какво мислят вашите ученици? Пишете ни.

За нас, в екипа на Центъра, 2015 беше отново година на порастване, не много лесно, но смислено. Нашата работа се увеличава, увеличаваме се и като екип от съмишленици. И понеже не растем, заради самия растеж мислим, че е важно това, което правим, но знаем, че е важно и защото го правим. С други думи, дискусиите, споровете, различните мнения и безкрайните въпроси „Защо?“, „А не е ли по-добре така?“, „А прочетохте ли тази статия?“ продължават. Добре че е така, понеже не работата определя кой си, а това, което правиш. За 2016 пожелавам на нас, а и на вас, да открием своя си баланс, и малко смелост, да намерим място за истински промени и за нещата, които сърцето ни желае. Защото, както е казал Аристотел: „Ние сме това, което правим постоянно. Следователно съвършенството не е еднократен акт, а навик.“ Желая ви съвършенство!

Ива Бонева

Изпълнителен директор, Център за приобщаващо образование

През 2015 Център за приобщаващо образование
работи с:

200 директори на училища,
учители и специалисти

1700 родители

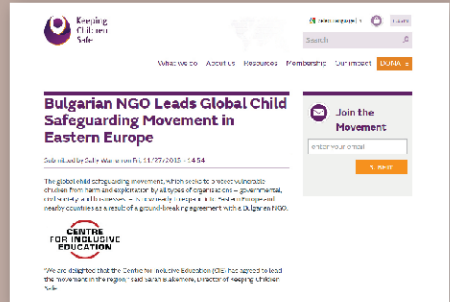
1800 деца

През 2015 г.:

**ЦПО СТАНА РЕГИОНАЛЕН ПРЕДСТАВИТЕЛ
НА KEEPING CHILDREN SAFE**

**ПОРАСНАХМЕ
КАТО ЕКИП**

**PROBSHTI.SE
ДОСТИГНА ДО НАД
82 000 ЧИТАТЕЛИ**

СТАРТИРАХМЕ ПРОЕКТА GIFT FOR EUROPE – ЗЕЛЕНИ ИДЕИ ЗА ТУРИЗМА В ЕВРОПА

БЛИЗО 400 УЧИТЕЛИ И СПЕЦИАЛИСТИ ПОСЕТИХА НАШАТА КОНФЕРЕНЦИЯ ПО ПРИОБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

НАШИЯТ ЕКИП

Ива Бонева
Изпълнителен директор

Димитър Лазаров
Ръководител стратегии,
политики и програми

Лилия Кръстева
Ръководител проучвания
и анализи, Мониторинг
и оценка

Даниела Тодорова
Ръководител проект

Латинка Дучева
Мениджър комуникации

Стефан Йорданов
Училищна координация,
Детска закрила и участие

Степа Петрова
Главен счетоводител

Мargarита Аспарухова
Специалист образователни
методологии и развитие

Виктория Бъчварова
Специалист образователни
методологии и развитие,
Психолог

Стефка Чинчева
Специалист обучение и
развитие, Психолог

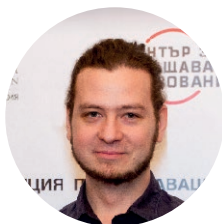
Елица Игнатова
Координатор програмна
подкрепа

Александра Ангелова
Специалист обучение
и развитие

Биляна Попова
Финансов и
административен
мениджър

Стефан Стефанов
Експерт програми и
проекти

Здрава Стоева
Експерт комуникации

Деница Давидкова
Изграждане и развитие на
общности

Цветан Кадиев
Координатор

Димитър Петров
Специалист мониторинг
и оценка

Антония Смокова
Специалист обучение
и развитие

Добрин Георгиев
Административен
специалист с контролни
функции

**ЦЕНТЪР ЗА
ПРИБЪЩАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ**

ПРИБЩАВАЩО ОБРАЗОВАНИЕ

Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование

Успех на ниво законодателна уредба беше постигнат с приемането през септември 2015 г. на новия *Закон за предучилищното и училищно образование – ЗПУО*, с който за първи път приобщаващото образование стана част от правото на образование. Това означава, че когато говорим за качествено образование, то задължително вече включва и приобщаващ компонент.

В *ЗПУО*, освен това, се въвежда и нова философия относно подкрепата, според която всяко дете, което в даден момент има нужда от подкрепа, може да я получи и то там, където е – в детската градина или в училището. Разширява се и обхватът на децата и учениците, които може да получат допълнителна подкрепа и освен децата със СОП и с хронични заболявания, интензивна подкрепа ще получат и децата в риск, и децата с изявиени дарби.

Възлагането на отговорността за осигуряване на общата и на допълнителната подкрепа на училището, както и гарантирането на правото на избор на училището за начините, чрез които то да предоставя тази подкрепа, ще позволят отговорността, но и възможностите да бъдат концентрирани там, където е детето и решенията в най-добър интерес на детето да бъдат взимани в екип от специалисти и учители. Децата ще могат да получат координирана между всички учители в училище подкрепа, което ще подобри тяхната възможност за учене и участие в училище.

За да се стигне до тук, обаче, беше извървян дълъг път на усилена застъпническа работа. В началото на 2015 г. *Център за приобщаващо образование* участва активно

в работата на контактната група към Парламента по темата приобщаващо образование в проекта на Закон. *Центърът* инициира и участва също така и в редица работни групи в гражданския сектор, в които беше изработено Споразумение, което подкрепи реформата в организацията на подкрепата за децата и учениците в проекто-закона.

Като резултат от усилията, *Центърът* беше поканен от *Комисията по образованието и науката на Народното Събрание* да организира кръгла маса, посветена на приобщаващото образование. Събитието се проведе на 25 март 2015 г., под патронажа на Н.П. Милена Дамянова и със специалното участие на проф. Джон Рейвънскрофт от Единбургския университет. По време на събитието, пред над 70 участника, беше представен моделът на шотландската образователна система и бяха обсъдени основни промени, които се предвиждат в българската.

«За да е ефективен реформаторският дух на Закона, е необходимо той да бъде развит и синхронизиран в съответните Стандарти към него, както и да бъде осигурено достатъчно държавно финансиране за новите политики. Необходимо е в последващите стратегии и планове за действие в сферата на образованието да бъдат зададени решения на настоящи проблеми, като обезпеченост с кадри – специалисти, подготовка на общообразователните учители, подготовка на училищното управление за работа в нова среда – с възможности за избор и с нужда от стратегическо планиране. Именно в тази посока ще работи Център за приобщаващо образование в застъпническата си кампания през следващата година.»

Лилия Кръстева,
Ръководител проучвания и анализи,
Мониторинг и оценка

AMERICA FOR BULGARIA
FOUNDATION

Фондация Америка за България

„ЕДНО УЧИЛИЩЕ ЗА ВСИЧКИ“

Център за приобщаващо образование стартира през 2014 г. програма „Едно училище за всички“ с цел изграждането на български модел на приобщаваща училищна среда, който впоследствие да послужи на повече училища. Тя се осъществява с подкрепата на Фондация „Америка за България“. В програмата участват 5 училища партньори. През изминалата година ние продължихме активно да работим за нейното реализиране.

В рамките на програмата „Едно училище за всички“ работихме с 5 училища партньори:

202 ОУ „Христо Ботев“ Долни Пасарел

ОУ „Васил Левски“ Правец

ОУ „Св. св. Кирил и Методий“ Ботевград

171 ОУ „Стоил Попов“ Нови Искър

104 ОУ „Захари Стоянов“ София

През последните десет години ние търсихме отговори на въпросите – за кого е приобщаващото образование, защо приобщаващо образование, как се случва то... Изследвахме световни модели, партнирахме с български училища и детски градини, за да адаптираме някои от тези модели към нашия контекст, проучвахме нагласите и възприятията на различни обществени групи, сблъскахме се с противоречия, страхове и притеснения, и с безброй въпроси.

В резултат на този процес изведохме модел за приобщаваща училищна среда и методология как този модел да се въведе във всяко едно българско училище, което се е отворило към идеята, че децата са различни и това е ценност, а не недостатък.

Моделът, който *Център за приобщаващо образование* създаде отговаря на въпроса как изглежда приобщаващото училище и как може да бъде изградена приобщаваща училищна среда. Неговите отличителни характеристики са: той е създаден за и в български контекст, описва създаването на приобщаваща училищна среда отвътре-навън и изисква координираното и системно участие на всички заинтересовани страни от училищната общност в четири основни области – училищно управление, педагогически практики, детска закрила и партньорство с родителите.

Да обособим визуално елементите на модела

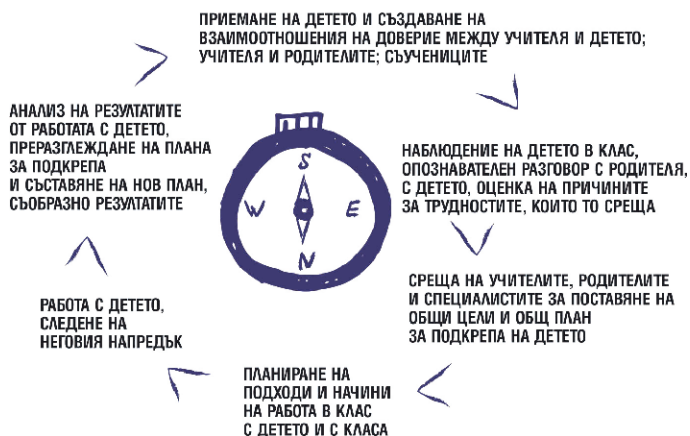
Тези четири елемента са взаимосвързани и съчетаването им засилва действието на всеки от тях. Моделът следва няколко основни принципа, които имат доказано значение за успешното прилагане на приобщаващи практики и политики – екипно вземане на решения, решения, базирани на данни и практики, базирани на доказателства за тяхната ефективност.

Така приобщаващото образование не включва една или няколко определени групи деца или възрастни, а се стреми към приемането, предоставянето на възможности за развитие и подкрепа на всички, имащи отношение към образователния процес – ученици, директори, учители, специалисти, родители, педагогически персонал.

Във връзка със създаването на Модела, екипът на *Център за приобщаващо образование* разработи инструмент за оценка на училищната среда според вече изброените четири основни области.

Той има за цел да помогне на училищния екип да си изгради представа къде се намира училището в своя път към развиване на приобщаваща училищна среда и да си набележи възможни области за подобрене. Инструментът систематизира постигнатото от училището до момента и дава насоки и идеи за последваща работа по четирите елемента на модела.

КОМПАС НА УЧИТЕЛЯ ЗА ПОДКРЕПА В ОБЩА КЛАСНА СТАЯ НА ВСЯКО ДЕТЕ, КОЕТО СЕ НУЖДАЕ

«Утвърждаването на приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование представлява сериозен ангажимент от страна на държавата и всички ние трябва да обединим усилия, за да подкрепим максимално учителите. Опитът ни показва, че когато един учител е подкрепен, той самият е подкрепящ. Когато има знанията и уменията да отговори на различните нужди в час и разполага с чувствителността да проследи резултатите от начина си на преподаване, той е уверен, че помага на всички деца да постигат напредък.»

Даниела Тодорова,

Ръководител програма „Едно училище за всички“

Д-р Илейн Стратърс в България

Център за приобщаващо образование покани в рамките на програма „Едно училище за всички“ д-р Илейн Стратърс, доктор по ерготерапия, да проведе срещи на родителски групи за подкрепа за родители на деца със специални образователни потребности, в които всеки бе свободен да сподели своя опит и емоции. Те бяха организирани през април, май и юни 2015 г.

Д-р Стратърс представи на участниците техники и практически съвети за заниманията вкъщи, които развиват координацията, фината моторика и подготвят детето за по-сложни дейности като писането например.

Д-р Стратърс е специалист в областта на сензорната интеграция. Тя има богат опит като преподавател по ерготерапия в Университета в Ню Мексико, САЩ, научен работник и застъпник за правата на децата с трудности в развитието.

Д-р Памела Депонио в България

В стремежа си да допринесе за изграждане на академичното знание в сферата на приобщаващото образование, Център за приобщаващо образование издаде книгата „Идентифициране и подкрепа на децата със специфични обучителни трудности“ на д-р Памела Депонио и Кристин Макинтайър. Поканихме д-р Памела Депонио за премиера на книгата в София през октомври 2015 г. Това гостуване се случи в рамките на програма „Едно училище за всички“.

Книгата беше представена на българската публика по време на публичната лекция на д-р Депонио на тема „Отвъд етикета: цялостен поглед към всяко дете“, на която присъстваха учители, директори, психолози, специалисти, представители на неправителствени организации и бизнеса. Д-р Депонио и Макинтайър застъпват тезата, че за да предложат адекватна подкрепа на всяко дете, учителите трябва да погледнат отвъд етикета на неговото затруднение, за да оценят детето в цялост.

Д-р Памела Депонио разказа примери от своята практика по време на едnodневното обучение „Наблюдение, идентифициране и подкрепа на децата с дислексия и диспраксия“ за общообразователни учители, специалисти и родители, което Център за приобщаващо образование организира.

Д-р Памела Депонио започва кариерата си като общообразователен, а след това като ресурсен учител. Дълги години тя преподава в Moray House School of Education към Университета в Единбург и е ръководител на програмата по „Подкрепящо обучение“. Автор е на много книги и статии, свързани с идентифицирането и подкрепата на обучителните трудности на децата в училищна възраст. Д-р Депонио е дългогодишен партньор на Център за приобщаващо образование в различни проекти и инициативи.

Партньорство с университетите

И през 2015 г. продължихме да работим в партньорство с **Вашингтонския университет** в Сиатъл. През април месец представихме продукта на нашето сътрудничество на специален уъркшоп по време на най-голямата годишна конференция

по приобщаващо образование на Съвета за изключителни деца. През август пък бяхме поканени да участваме в кръглата маса с международно участие на Съвета, на която Ива Бонева разказа за модела на приобщаващото училище в развитие, както и за предизвикателствата пред приобщаващото образование в български условия.

*„ЕДИН ЗА ВСИЧКИ, ВСИЧКИ ЗА ЕДИН –
разработване и прилагане на методология
на позитивни ролеви модели срещу
дискриминацията в училище“*

През юли 2015 г. Център за приобщаващо образование стартира проект „Един за всички, всички за един – разработване и прилагане на методология на позитивни ролеви модели срещу дискриминацията в училище“, финансиран от Програмата за подкрепа на НПО в България по финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

Целта на проекта бе да създадем и приложим иновативна методология за работа с деца,

базирана върху позитивния ролеви модел, която да подобри приемането и сътрудничеството между всички ученици без значение от етнически, културен и социален произход и пол.

Идеята за такъв проект се роди в следствие на наблюденията и впечатленията на екипа ни в работата ни в множество училища в страната. Опитът ни недвусмислено показва, че дискриминацията по полов, расов и религиозен признак оказва сериозно въздействие върху развитието, самооценката, формирането на модели на поведение, успеха и самочувствието на учениците, като в някои крайни, но далеч не редки случаи децата придобиват обучителни трудности и имат нужда от подкрепа от специалист.

Макар фактът, че предразсъдъците оказват негативно влияние на училищния

живот да не е новина, стереотипите са толкова дълбоко залегнали в българското общество, че често пъти не биват дори осъзнати като пречка.

С проект „Един за всички, всички за един“ атакуваме именно тези предразсъдъци, като използваме позитивни ролеви модели и метода „учене чрез преживяване“. Учениците се запознават с живота и дейността на известни личности, борили се за равенство и справедливост – Мартин Лутър Кинг, Малала Юсуфзай, Махатма Ганди, Нелсън Мандела, като същевременно са поставяни в игрови ситуации, илюстриращи неравенството, срещу което конкретната личност се е борила. По този начин те преживяват темата на дискусиата и биват приканени да търсят паралели между наученото и реалния живот.

В резултат от работата ни по проекта беше създаден *Наръчник за развитие на емпатия чрез ролеви модели*, който да подпомага работата на учителите и учениците за преодоляване на предразсъдъците по един позитивен и игрови начин.

Наръчникът е достъпен на:
cie-bg.eu, раздел Ресурси.

За повече информация и организиране на обучение, моля, свържете се с Димитър Лазаров, d.lazarov@cie-bg.eu

«Дългогодишният ни опит показва, че дискриминацията в училище е бариера, която пречи на учениците да се чувстват добре в клас, да общуват помежду си, да развият своите таланти. Право на всяко дете е да получава качествено образование, да се чувства добре прието и ценено.»

Димитър Лазаров,
Ръководител стратегии, политики и програми

„Нито едно образование не е неутрално по своята същност.

То има за цел, или да запази настоящото положение като образова спрямо актуалните в момента ценности, или да научи хората да бъдат свободни и критично мислещи, активни и креативни, отговорни членове на обществото.“

Хоуп и Тимел, 1984

И тази година продължихме нашата вдъхновена работа в подкрепа на гражданското глобално образование в училище. Тя премина под знака на Европейската година за развитие и събитията, които Център за приобщаващо образование организира съвместно с други граждански организации.

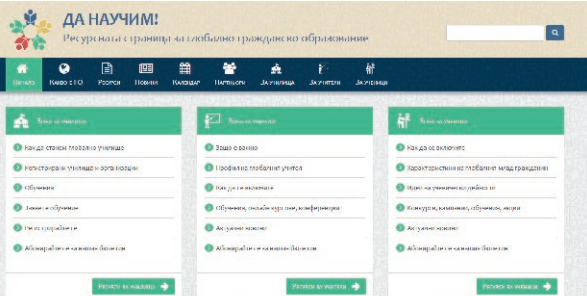
През 2014 г. бяхме поканени от МВНР, в рамките на *Българската платформа за международно развитие (БПМР)* да подготвим предложение за *Европейската година на развитие 2015*, посветено на глобално гражданско образование. С този проект, като част от програмата на Министерството, МВНР получи европейско финансиране.

През 2015 г. имахме възможност заедно с другите организации, членове на *БПМР* да реализираме част от предложените дейности:

През ноември, в рамките на БПМР, обявихме и проведохме конкурс Глобално училище сред училищата в цялата страна. Получихме и оценихме над 40 предложения. 11 бяха избраните училища, които със своите практики заслужено се нарекоха „Глобално училище“; те получиха награда от 1000 лв., за да реализират свои иновативни идеи с учениците. Конкурсът има възможност да стане ежегоден, благодарение на корпоративната социална отговорност на бизнеса.

През декември 2015 г. се състоя четвъртата годишна конференция по глобално образование. В събитието взеха участие над 130 учители, директори и представители на НПО. Събитието мина под знака на новите Цели за устойчиво развитие и по-конкретно на цел 4.7, която залага знания и умения за глобално гражданско образование за всички ученици до 2030 г. Сред презентаторите бяха Катрин Гатъркол от Тайд Глобал, Англия, Коста Костов, Експерт по гражданско образование в МОН, Йоана Петкова от УНИЦЕФ.

С БПМР стартирахме и нов уебсайт www.devedu.eu, който има амбицията да събере на едно място ресурсите по теми от глобалното образование на всички граждански организации за ползване от учители и ученици.

Показаме в Русе и в Асеновград нашата пътуваща изложба от илюстрации по глобални теми на Васил Пеев „С ръце и сърце около света“.

Пътуването продължава.

„ЗЕЛЕНИ ИДЕИ ЗА ТУРИЗМА В ЕВРОПА“

Green
Ideas
For
Tourism

През октомври 2015 г. стартира тригодишния международен проект „Зелени идеи за туризма в Европа“, целящ да подобри връзката между устойчивите принципи, преподавани в професионалните гимназии по туризъм и практиките в туристическия бранш. *Център за приобщаващо образование* е ръководител на проекта, в партньорство с *Ecosystem Europe Association* и *Професионалната гимназия по туризъм „Михалаки Георгиев“* – Видин. Другите участници в него са разработчиците на образователен софтуер *Context Learning* от Финландия и независимия изследователски институт *Stockholm Environment Institute – Tallinn* от Естония. Проектът се финансира по програма *Еразъм+* на Европейския съюз.

През месец ноември 2015 г., *Център за приобщаващо образование* беше домакин на стартовата среща, на която присъстваха представители на всяка от организациите.

Екологичната и социална отговорност са ключови фактори за конкурентоспособността на туризма в Европа, тъй като околната среда и културното наследство са главните му активи. Основният продукт на проекта е интерактивен сайт-инструмент, който представя с учебна цел функционирането на съществуващи предприятия, въвели устойчиви, екологично отговорни и регенеративни практики в управлението си. Позволявайки на учениците да се упражняват като вземат управленски решения, инструментът ще демонстрира влиянието на туризма върху околната среда.

Център за приобщаващо образование ще разработи и представи образователния инструмент в сайта чрез лесно разбираеми графични способности, като например интерактивния подход на мисловните карти.

За повече информация, моля, свържете се със Стефан Стефанов, s.stefanov@cie-bg.eu

«Въвеждането на инструмента в програмите на професионалните гимназии ще подобри професионалната подготовка на учениците, както и връзката между туристическия бизнес и образованието.»

ЦЕНТЪР
ЗА РАЗВИТИЕ
НА ЧОВЕШКИТЕ
РЕСУРСИ

Erasmus+

Стефан Стефанов,

Експерт програми и проекти

Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Това съобщение отразява само личните виждания на нейния автор и от Комисията не може да бъде търсена отговорност за използването на съдържащата се в нея информация.

ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

Вътрешната закрила на детето е отговорността на всяка една организация да гарантира, че нейните служители, програми и дейности не злоупотребяват с деца.

През 2015 г. Център за приобщаващо образование продължи да работи за осигуряването на по-голяма безопасност на децата в училище. Всички наши училищно-партньори бяха обучени да разпознават и отговарят на опасенията във връзка със злоупотребата с деца. Училищните екипи получиха пълната ни подкрепа и помощ в работата си по развиването на минимални мерки за вътрешна закрила на училището.

Център за приобщаващо образование сключи 3-годишно партньорско споразумение с международната мрежа *Keeping Children Safe*. Според него българската организация става пълноправен член и регионален представител на *Keeping Children Safe* за 12 държави в Източна Европа.

В рамките на това партньорство експерти от *Центъра* ще водят обучения на неправителствени организации за прилагане на международните стандарти за закрила на детето и разработване на вътрешноорганизационни политики и процедури за закрила на детето, включително мониторинг и сертифициране.

«Това споразумение е от съществено значение за ЦПО, тъй като издига експертизата на организацията на ново, по-високо стъпало в работата по закрила на детето не само в България, но и в региона. Ние сме наясно, че по този начин предизвикателствата и отговорностите пред нас стават много по-големи и ще вложим много усилия, за да посрещнем високите очаквания в името на безопасността на децата в неправителствения сектор.»

Стефан Йорданов,
Експерт детска закрила и участие

Keeping Children Safe олицетворява и представява ангажираността на организацията по света да закрилят децата, като въвеждат в работата си набор от сериозни и изчерпателни стандарти за закрила на детето. Международната мрежа влиза в партньорски отношения с местни организации, за да основе регионални центрове, които ще допринасят и популяризират стандартите за закрила на детето, ще увеличават нейните членове и ще осигуряват техническа подкрепа със съответната чувствителност към културните особености на онези организации, отдадени на закрилата на децата, с които работят в програмите си и своите ежедневни дейности.

Споразумението ще допринесе за популяризиране и спазване на международните стандарти за закрила на детето. То обхваща държавите България, Латвия, Молдова, Полша, Чешка Република, Грузия, Армения, Азербайджан, Русия, Украйна и др.

Организациите в региона, които желаят да развият или подсилят своя капацитет по закрила на детето, могат да се свържат със Стефан Йорданов на е-поща: cie@keepingchildrensafe.org.uk

**Keeping
Children
Safe**

Keeping Children Safe е динамична и разрастваща се организация, която работи за закрилата на някои от най-уязвимите деца по света от злоупотреба и експлоатация. Тя е основана през 2001 г. от група водещи хуманитарни неправителствени организации и пред-

ставя ангажимента на организациите по света да закрилят децата чрез прилагането и популяризирането на набор от ясни и изчерпателни стандарти за закрила, които всички организации могат и трябва да следват.

Keeping Children Safe работи в подкрепа на организации за закрила на детето, за изграждане на капацитет, за увеличаване на своите членове и за застъпничество по въпроси, свързани със закрилата на детето.

Тя разширява своите дейности за изграждане на капацитет чрез своите регионални партньори в Латинска Америка и Източна Европа като предлага:

- *Одит за закрила на детето;*
- *Сертифициране Ниво 1;*
- *Сертифициране Ниво 2;*
- *Семинари за основни познания за закрила на детето;*
- *Съобразени с конкретните нужди семинари за закрила на детето;*
- *Семинари за управление на вътрешноорганизационни разследвания за закрила на детето;*
- *Семинари за закрила на детето при извънредни ситуации.*

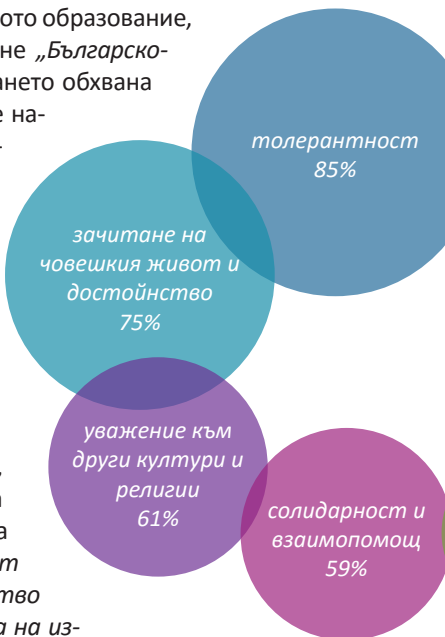
ПОВИШАВАНЕ НА ИНФОРМИРАНОСТТА И ПОДКРЕПА ЗА ПРИБОЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Изследване на обществените нагласи

В рамките на програма „Едно училище за всички“, като част от усилията ни да проучваме и да представяме различните гледни точки към това, което се случва в образованието и в частност, в приобщаващото образование, проведохме национално представително проучване „Българското училище през погледа на учителите“. Проучването обхваща 300 учители от 1 до 8 клас в цялата страна и беше направено с подкрепата на „Сердика Офиси“ и фондация „Америка за България“ от агенция „Глобал Метрикс“.

Анализът показва, че сред основните проблеми в образователната система, според българските учители, са *незаинтересоваността на учениците от учебния материал* (49%) и *сложното, трудноразбираемо учебно съдържание* (31%).

Преобладаващата част от преподавателите смятат, че училището има важна роля за формирането на ценностите на младите хора и посочват, че то трябва да възпитава в такива качества като *толерантност* (85%), *зачитане на човешкия живот и достойнство* (75%), *отстояване на собствено мнение и свобода на изразяването* (66%), *уважение към други култури и религии* (61%), *зачитане на човешките права* (60%), *солидарност и взаимопомощ* (59%), *умение за съчувствие и съпреживяване* (51%), *равенство между половете* (45%).

Постигането на тези общосподелени от учителите цели се сблъсква със сложното учебно съдържание и предизвикателството да се представи учебния материал по увлекателен и интересен начин.

Независимо от проблемите, с които се сблъскват, за 71%

от учителите *нуждите на всяко дете* са в центъра и те се стараят да развият потенциала на учениците. 83% от преподавателите виждат себе си по-скоро като *въдъновители и мотиватори*, а не толкова като преносител на знания и факти.

отстояване на собствено мнение и свобода на изразяването
66%

зачитане на човешките права
60%

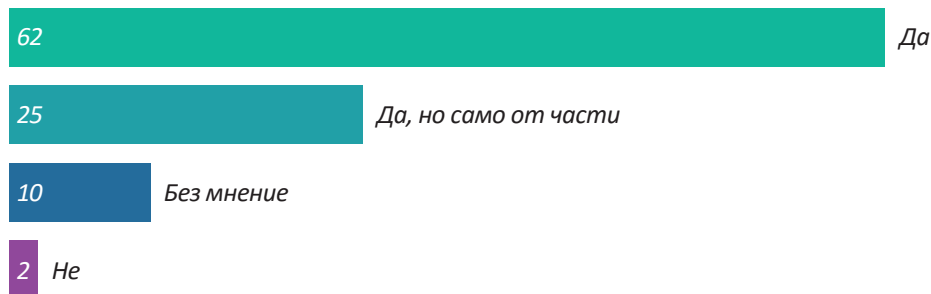
съчувствие и съпреживяване
51%

равенство между половете
45%

Макар програмата „Едно училище за всички“ да е в своята първа фаза, промените вече са налице. Само за една година положителното отношение на учителите към приобщаващото образование в петте училища-партньори почти се удвоява. От 36% през 2014 г. до 69% към септември 2015 г. нараства делът на учителите, които категорично подкрепят приобщаващото образование в училищата, в които се изпълнява програмата.

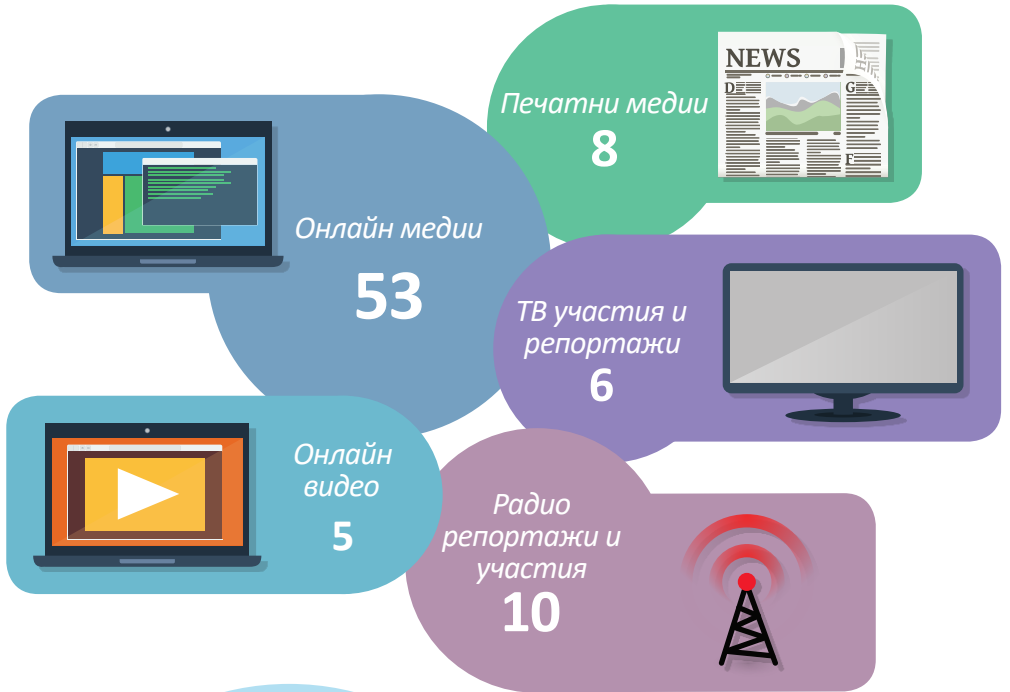
Все повече учителите осъзнават важността на приобщаващото образование и положителните ефекти за училищната общност. Според 62% от учителите у нас е важно в училището да се работи по програмата за приобщаващо образование, 25% посочват, че това е важно, но само отчасти и едва 2% са на мнение, че приобщаващото образование не е важно, докато 10% нямат мнение по този въпрос.

Важно ли е в училище да се работи по програмата за приобщаващо образование?

Повишаване на информираността

Медийно присъствие на ЦПО през 2015:

Нашите сайтове
през 2015 г. :

172 519 посещения

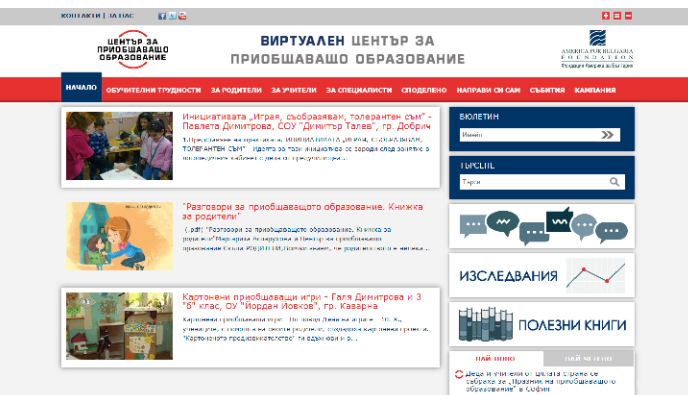
120 608 посетители

319 548 разгледани страници

Радио: 148:27 мин.

ТВ: 42:03 мин.

През изминалата 2015 г. **Приобщи.се** – специализиран сайт за образователна подкрепа, достигна до повече от **82 000** читатели – учители, родители, специалисти, работещи с деца. **Виртуалният център за приобщаващо образование** спечели свои верни последователи, около 50% от тях са учители, 25% са специалисти и 13% – родители, според проучване, което направихме в края на 2015.

Приобщи.се е Виртуален център за приобщаващо образование, който предоставя специализирана информация и ресурси за учители, родители и специалисти, работещи с деца.

Благодарение на вас – нашите читатели, за краткото си съществуване **Приобщи.се** се превърна в един от предпочитаните източници на специализирана информация и ресурси в подкрепа на работата с деца с обучителни трудности.

Статиите, които с толкова любов написахме и преведохме, бяха четени над 280 000 пъти. 65% от потребителите са използвали поне веднъж в практиката си информация и практически идеи от **Приобщи.се**, а 18% са приложили прочетеното над 10 пъти. 61% смятат, че информацията, която получават от сайта ги прави по-уверени в работата им или в ролята им на родители.

Щастливи сме, че макар и виртуално, съществува едно споделено, позитивно пространство, което обединява всички вас – хората, които ежедневно полагат усилия за това приобщаващото образование да се случи и все повече деца да се чувстват добре в училище.

През месец ноември празнувахме своя първи рожден ден и с нетърпение очакваме нашия следващ, като дотогава няма да спираме да подбираме най-интересните материали и да каним на **Приобщи.се** изявени професионалисти в сферата на детското развитие и ученето.

Конференция приобщаващо образование 2015

На 12 декември 2015 г. в зала 6 на *Националния дворец на културата* се проведе годишната международна конференция по приобщаващо образование „Едно училище за всички – изграждане на приобщаваща училищна среда“.

Централен акцент на *Конференцията* тази година бе представянето на българския модел за приобщаващо училище, който *Център за приобщаващо образование* създаде заедно с 5 училища-партньори от страната и експерти от САЩ и Европа.

Събитието беше открито от Ваня Кастрева, заместник-министър на образованието и науката, Мария Хесус Конде, представител на *УНИЦЕФ* за България, Наталия Митева, програмен директор „Образование и библиотеки“ на фондация „Америка за България“ и Ива Бонева, изпълнителен директор на *Център за приобщаващо образование*.

Специален гост на събитието бе проф. Дъглас Чийни от Вашингтонския университет в Сиатъл, който засегна ключови аспекти на приобщаващите практики в САЩ. Над 380 учители, директори и специалисти от цялата страна споделиха опит, идеи и

практики за изграждане на приобщаваща училищна среда по време на четирите панелни дискусии – училищно управление, педагогически практики, детска закрила и партньорство с родители.

По време на *конференцията* беше обсъдено и как принципите и философията на приобщаващото образование, залегнали в новия ЗПУО и в подготвящия се *Стандарт за приобщаващо образование*, ще бъдат реализирани в практиката. Участниците имаха възможност да зададат своите въпроси и да споделят тревогите си с представителите на МОН.

Всички презентации и материали от конференцията могат да бъдат разгледани на виртуалния център за приобщаващо образование www.priobshti.se.

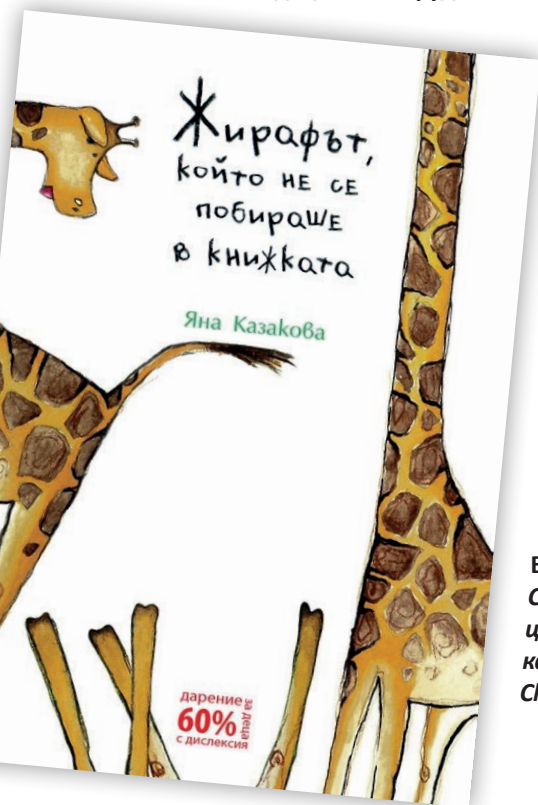
Конференцията се организира от Център за приобщаващо образование с подкрепата на фондация „Америка за България“ като част от програмата „Едно училище за всички“ и УНИЦЕФ.

ЗАЕДНО ПОСТИГНАХМЕ:

Жиранчето Живко отбеляза своята 6-та годишка!

Компанията за жиранчето Живко и неговите приятели предоставя терапевтична помощ от логопед и психолог за осиновени или настанени в приемна грижа деца със затруднения в ученето, които са прекарвали първите години от живота си в институции. Средствата за компанията се набират чрез продажбата на детската книжка „Жиранчето, който не се побираше в книжката“, като 60 % от приходите, събрани от продажбата, са предназначени за терапевтична работа с децата, а 40% за покриване разходите по преиздаването ѝ, както и за организиране на други инициативи в подкрепа на деца с обучителни трудности.

Център за приобщаващо образование, авторката и илюстратор на книжката – Яна Казакова и всички, които я разпространяват, даряват своя труд безвъзмездно.

Благодарим на всички съмишленици – COCORICO café-boutique, Сиела, Книжарници „Фюм“, Bard Books, Детска къща „Приказка без край“, Laika.bg, +Това, Biocafetto, Boho Chic House – Варна и София!

Благодарение на общите ни усилия и споделени цели през изминалата година 7 деца имаха възможност да работят с психолог и/или логопед за подпомагане преодоляването на трудностите им по пътя.

Продължаваме напред с горди крачки и в търсене на нови малки и големи приятели...

За втора поредна година CEE Property Bulgaria подкрепи Център за приобщаващо образование

Център за приобщаващо образование получи дарение в размер на 1 667 лв. от CEE Property Bulgaria Ltd., част от S IMMO AG Австрия и собственик на Сердика МОЛ и Сердика Офиси.

За втора поредна година беше организирана кампания за виртуално изграждане на коледно селце. На специално създадена интернет платформа клиентите и партньорите на CEE Property Bulgaria Ltd. имаха възможност да строят къщички, всяка от тях отговаря на 10 лв., които компанията дарява. Дружеството избра три инициативи, на които да дари набраните средства: *Сдружение на ръководители на олимпийските отбори по природни науки, Fortissimo class* и *Център за приобщаващо образование.*

Получените средства ще подкрепят нашата работа повече деца да учат и играят със своите връстници, да развиват своите таланти, да постигат своите мечти и да бъдат щастливи.

Също така през декември 2015 г. CEE Property Bulgaria Ltd. предостави безвъзмездно рекламните площи в своята бизнес сграда за популяризиране на фондонабиращата кампания *„Жирафчето Живко и приятели помагат на деца със затруднения в ученето, прекарвали първите години от живота си в институции“* и книжката *„Жирафът, който не се побираше в книжката“.*

Благодарим!

Слънчевата къща

И през 2015 г. *„Слънчевата къща“* беше на разположение за всички загрижени родители и учители, които искаха да се консултират с нейните специалисти.

„Слънчевата къща“ не е истинска къща, а обособено пространство, в което има всичко необходимо за логопедична и психологична работа с деца на възраст от 3 до 18 години.

Причините, поради които е необходима подкрепа могат да бъдат различни – увреждане, обучителни трудности, когнитивни, психологически или други затруднения. В зависимост от нуждите на всяко дете, психологът и логопедът са насреща, за да предложат подходяща подкрепа – еднократна консултация или по-продължителна съвместна работа с детето и неговите близки.

Тъй като обученията са сред най-важните приоритети на организацията, през 2015 г. *Център за приобщаващо образование* продължи да отговаря на заявките на училища и партньорски НПО за повишаване на капацитета в сферата на приобщаващото образование и вътрешната

детска закрила. Ние обучихме и подкрепихме десетки учители, родители, училищни директори, специалисти, работещи с деца и партньори в цялата страна.

Призната като организация с водеща експертиза в областта на детското участие и глобалното образование, *ЦПО* продължава да популяризира овластяването на децата в училище и да допринася за подготовката на българските ученици като бъдещи отговорни граждани на света.

Ние знаем, че хората, които имат редовен контакт с деца могат да срещнат много предизвикателства и да имат нужда от допълнителни знания и подкрепа на много нива, затова нашите обучения (фасилитирани от наши и външни експерти) са планирани и поднесени така, че да достигат до различните целеви групи, с които работим.

Работилници

През изминалата година *Център за приобщаващо образование* беше домакин на 2 творчески работилници. През месец април организирахме Великденска арт-работилница, на която поканихме деца, родители и учители. Обменихме интересни цветни идеи, а като резултат освен предпразнично настроение се сдобихме и с великденски картички, декорирани шарени яйца, венци, кошнички и весели украси.

Малко преди Коледа за поредна година се случи и нашият Коледен бazar едновременно с работилница за коледна украса. Заедно с деца и родители изработихме снежни човечеци, дядо Коледовци и красиви украшения за елха от различни материали. Всичко това бе на фона на приятна музика и канелени сладки.

Средствата, които събрахме на двете събития, добавихме към нашия фонд за осигуряване на терапевтична подкрепа от логопед и психолог за деца с обучителни трудности.

Слънчица
онлайн магазин за кукли
и учебни помагала

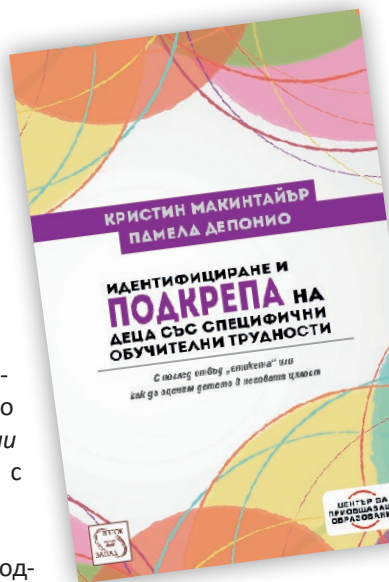
СЛЪНЧИЦА

През изминалата 2015 г. освен различните видове терапевтични кукли и помагала за по-лесно и ефективно учене, за пълноценна игра и развиване на въображението при децата, започнахме да предлагаме повече продукти за родители и учители. Отделихме специално място за книги, свързани с възпитанието на децата, ученето и детското развитие. Подбрахме ги за вас с много внимание.

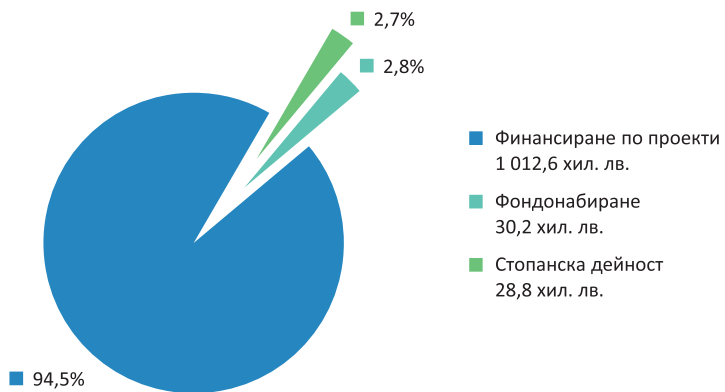
На особен интерес от нашите посетители се радваше книгата на Кристин Макинтайър и Памела Депонио „Идентифициране и подкрепа на децата със специфични обучителни трудности“, която издадохме съвместно с издателство „Изток – Запад“.

И през новата година ще продължим да предлагаме подобрени материали, които помагат на децата да учат по-лесно, бързо и забавно, а на учителите и специалистите – да улеснят работата си.

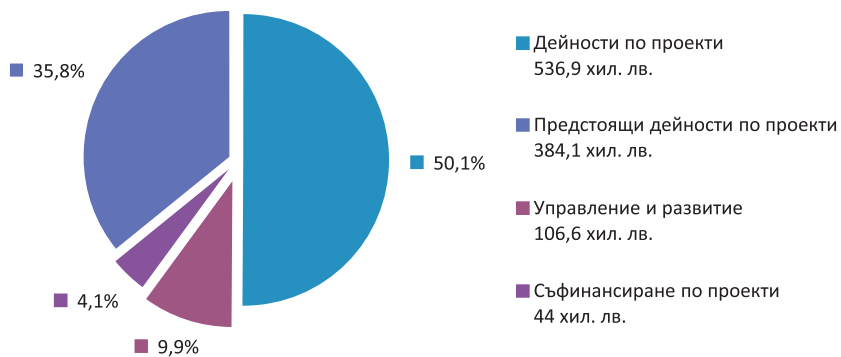
Десет процента (10%) от стойността на всяка покупка, която направите, ще бъде дарена на Фонд в подкрепа на деца със специални образователни потребности към Център за приобщаващо образование. Фондът финансира публикации, събития, семинари и индивидуални консултации със специалисти, които помагат на децата да постигнат успехи и да живеят щастливо.

ПРИХОДИ

РАЗХОДИ

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА ПОДКРЕПАТА!

Някои от вашите обратни връзки, които ни мотивират да продължаваме:

Отговори на въпроса „Какво ви допада най-много на сайта *priobshi.se*?“

- Актуалност на разглежданите проблеми, както и оформлението.
- Практичният характер, находчивостта на идеите.
- В сайтът има всичко, което ми е необходимо.
- Възможността за обмяна на идеи и добри практики.
- Желанието за работа на екипа приобщаването реално да се случва.
- Практически идеи за по-добри родителски подходи.
- Ценната и актуална информация.

Отговори на въпроса „Как, според Вас, моделът за приобщаваща училищна среда предлага работещи решения?“:

- Като създава предпоставка за съгласувана и постоянно координирана работа между различните звена.
- Като дава възможност на всяко училище да подреди своите приоритети.
- Предлага работеща схема, изпробвана в училище. Включва тези, от които зависи резултата. Основан е на екипна работа.
- Четирите компонента са много точно дефинирани и засягат в пълна степен конкретната проблематика. Симбиозата между компонентите е ключът към постигане на успех.
- Приобщаването се случва, само когато всички участници се подкрепят взаимно и работят в една посока – за развитието на децата.

Отговори на въпроса „Коя е най-значимата промяна във вашето училище от съвместната ни работа?“

- Успях да разбера, че няма невъзможни неща относно обучението и образованието на всички ученици.
- Започнахме да създаваме екип, който наистина споделя обща представа за това как искаме да изглежда нашето училище, как да мотивираме децата да изявяват своите добри страни.
- Чувства се готовност за споделяне на опит и приемане на съвети и техники за работа.
- Засилване на желанието и необходимостта за съвместна работа на учителите за благо на децата.

**ЦЕНТЪР ЗА
ПРИБЩАВАЩО
ОБРАЗОВАНИЕ**

00 359 898 500 848

office@cie-bg.eu

www.cie-bg.eu

www.slanchica.com

www.priobshti.se

www.index-priobshtavane.eu

www.imalinasilie.net